

భారత దేశ సర్వోన్నత న్యాయస్థానము
సివిల్ అప్పీలు అధికార పరిధి
సివిల్ అప్పీలు నెం.5328-5329/2016

శ్రమజీవి సహకార గృహనిర్మాణ సంస్థ లిమిటెడ్.

.... అప్పీలుదారులు

వర్సస్

దీనేష్ జోషి మరియు ఇతరులు .....

ప్రతివాదు(లు)

సహితముగా

సివిల్ అప్పీలు నెం. 1877/2023 నాటి
(@స్పెషల్ లీవ్ పిటిషన్ (సివిల్) నంబర్లు.12945/2019 నాటి)

సివిల్ అప్పీలు నంబర్లు.409-410/2021 నాటి

సివిల్ అప్పీలు నంబర్లు. 407-408/2021 నాటి

సివిల్ అప్పీలు నంబర్లు. 2370-2371/2021 నాటి

సివిల్ అప్పీలు నంబర్లు. 10239/2018 నాటి

తీర్పు

న్యాయమూర్తి ఎస్. రవీంద్ర భట్,

1. ఎస్.ఎల్.పి.(సి) నెం.12945/2018లో ప్రత్యేక అనుమతి మంజూరు చేయబడింది. ఈ అప్పీళ్లన్నింటిలో, ప్రతివాదులందరికీ అందజేయబడినది మరియు హాజరు అయ్యారు. జాతీయ హరిత ట్రిబ్యూనల్ (ఇకమీడట 'ఎన్.జీ.టి') ముందు అసలు దరఖాస్తుదారుడికి కూడా అందజేయబడింది; ఆయన తరపున అఫిడవిట్ దాఖలు చేశారు. అయినప్పటికీ, విచారణ తేదీలో ఆయన ప్రాతినిధ్యం వహించలేదు. పార్టీల తరపు న్యాయవాదుల సమ్మతితో, అన్ని అప్పీళ్లను అంతిమంగా విచారించారు.

2. నగర్ పాలికా పరిషత్, మందసౌర్ (ఇకపై 'పరిషత్'), మందసౌర్ నగరంలోని మానవ నిర్మిత సరస్సు లేదా రిజర్వాయర్ అయిన "తెలియా తలాబ్" (ఇకపై 'తలాబ్') పరిసరాలలో ఆస్తులను అభివృద్ధి చేయడానికి మరియు నిర్మించడానికి అనుమతి¹ (మధ్యప్రదేశ్ హైకోర్టు డబ్ల్యు. పి. నెం. 3484/2018 (పిఐఎల్) లో 10.7.2018 నాటి ఉత్తర్వులకు వ్యతిరేకంగా) ఇవ్వడం మానివేయుటకు ఆదేశించిన జాతీయ హరిత ట్రిబ్యునల్ యొక్క వివిధ ఉత్తర్వులను². (తేదీ ఓ.ఎ నెంబరులో.100/2015; 17.02.2016. ఆర్.ఎ.నెంబరులో.3/2016; 19.04.2016 ఓ.ఎ నెంబరులో.17/2018; 21.09.2020 ఆర్.ఎ నెంబరు 8 & 9/2020లో తేదీ.18.11.2020 మరియు ఎం.ఎ నెంబరు 9,11 & 14/2020 3 లో తేదీ 25.11.2020 ఉత్తర్వు.) ఈ అప్పీళ్లు, జాతీయ హరిత ట్రిబ్యునల్ చట్టము 2010 (ఇకపై 'ఎన్.జీ.టి' యాక్ట్) లోని సెక్షన్ 22 కింద మరియు ప్రత్యేక అనుమతి అప్పీళ్లు, ద్వారా సవాలు చేశాయి.

3. అధికారులు, అంటే పరిషత్ మరియు రాష్ట్రం, వివిధ ఫ్రైవేట్ పార్టీల నిర్మాణాలకు అనుమతులు మంజూరు చేశారని, మరియు ఒక నీటి వనరుపై నిర్మాణాన్ని అనుమతించారని, ఫలితంగా సరస్సు యొక్క ప్రాంతం క్షీణించిందని, తద్వారా ఉపరితల నీటి లభ్యత తగ్గించారని ఆరోపిస్తూ తలాబ్ కాపాడుట మరియు పరిరక్షణ కోసం ఆదేశాలు కోరుతూ అసలు దరఖాస్తుదారుడు దినేష్ జోషి, ఎన్నిటి సెంట్రల్ బెంచ్ ముందు ఒక దరఖాస్తును దాఖలు చేశారు, శుద్ధి చేయని గృహ వ్యర్థాలు, పారిశ్రామిక వ్యర్థాలను తాలాబ్ లోకి వదలడం లేదా తెచ్చివేయడం జరుగుతోందని కూడా ఆరోపించారు నోటీసు జారీ చేయబడిన తరువాత పరిషత్ మరియు టౌన్ అండ్ కంట్రీ ప్లానింగ్ డిపార్ట్మెంట్ (ఇకపై 'టిసిడి') సమాధానాలు దాఖలు చేశాయి.

4. ఎన్నిటి, 17.02.2016 నాటి తన ఉత్తర్వు ద్వారా (ఇకపై దీనిని 'ప్రధాన ఉత్తర్వు' గా సూచిస్తారు) పరిషత్ అలాగే టి. సి. డి. ఇచ్చిన సమాధానాన్ని, గమనిక లోకి తీసుకొన్నది మరియు "గరిష్ట నీటి

లైన్" (ఇకమీదట "MWL") చూపించబడిందని చెప్పడానికి 'రెవెన్యూ ట్రేస్ మ్యాప్' పై ఆధారపడింది. మరియు నిర్మాణ అనుమతి ఇవ్వబడిన భూమి, అంటే ఖసా నెం.1238, "పుల్ వాటర్ లైన్" (ఇకపై 'ఎఫ్.డబ్ల్యు.ఎల్') తో పాటు ఎం.డబ్ల్యు.ఎల్ పరిధిలోకి వస్తుందన్నది. నీటిని గరిష్ట స్థాయికి చేరుకోవడానికి అనుమతిస్తే, భూములు మునిగిపోతాయని గమనించబడింది, ఎన్టీ ప్రకారం, అవి పరీవాహక ప్రాంతంలోకి వస్తాయి.

5. అప్పీలుదారులు (ప్రత్యేక అనుమతి ద్వారా అప్పీలులోని అప్పీలుదారు మినహా) సమీక్ష కోరుతూ పిటిషన్ల ఇచ్చి, చాలా ముందుగానే పరిషత్ తమకు అనుమతి ఇచ్చిందనే వాస్తవాన్ని ఎత్తి చూపారు, అలాగే చివరకు 2003లో ఒక అభివృద్ధి ప్రణాళికను మంజూరు చేసినట్లు ఎన్టీ దృష్టికి తీసుకువచ్చారు, దాని ప్రకారం తాలూబు అనుకొని ఒక ఆకుపచ్చని ప్రాంతం ఉంది, దానికి ఆవల ఒక ప్రజా రహదారిని మంజూరు చేసి నిర్మించారు, ఇంకా వారి భూములు ఈ రహదారికి ఆవల ఉన్నాయి. ఈ పరిస్థితులలో, ప్రధాన ఉత్తర్వు ఇవ్వడానికి ముందు వారివి వినలేదు కనుక. ఎన్టీ తన ఉత్తర్వులను సమీక్షించాలని వాదించారు.

6. సివిల్ అప్పీలు నెం.5328-29/2016 (ఇకపై దీనిని 'సొసైటీ' అని పిలుస్తారు)లో తమకు చెందిన భూములను చాలా కాలం క్రితం కేటాయించారని, కూడా అప్పీలుదారు అదనంగా కోరారు. దాని సభ్యులకు (సమాజంలోని పేద వర్గాలకు చెందిన కార్మికులు) నివాస యూనిట్ల నిర్మాణానికి ఉపయోగించుట, ఒక పూర్వపు వ్యాజ్యానికి సంబంధించిన అంశంగా మారిందన్నారు, ఎప్పుడైతే భూములు ముంపు ప్రాంతంలో ఉన్నాయనే కారణంతో రాష్ట్ర అధికారులు మార్పిడి ధృవీకరణ పత్రాన్ని రద్దు చేశారో అప్పుడు సొసైటీ ఒక దావాను దాఖలు చేసింది, దీనిపై ట్రయల్ కోర్టు డిక్రీ ఇచ్చింది³ (3. సిఎస్ నెం. 524ఎ/884లో సివిల్ జడ్జి ఫస్ట్ క్లాస్, మందసార్ జూరీ చేసిన 24.12.1994 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా.) రాష్ట్రం వేసిన అప్పీలు⁴ (4. ఆర్పిఎ నెం. 80ఎ/2001లో అదనపు జిల్లా న్యాయమూర్తి జూరీ చేసిన 18.05.2001 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా.) కొట్టివేయబడింది

మరియు మధ్యప్రదేశ్ హైకోర్టు ముందు దాని రెండవ అప్పీల్, అదే పరిస్థితి ఎదుర్కొంది, అంటే కొట్టివేయబడింది⁵. (5.ఎస్.ఎ నెం.415/2001లో మధ్యప్రదేశ్ హైకోర్టు జారీ చేసిన 23-06-2011 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా) రాష్ట్రం దాఖలు చేసిన ప్రత్యేక అనుమతి పిటిషన్ ను కూడా ఈ కోర్టు కొట్టివేసింది⁶ (6ఎస్.ఎల్.పి.(సిసి) నెం.2066/2016 08.02.2016 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా.) ఎత్తి చూపబడింది.

7. అయితే, ఎన్టీ తన ముందు ఉన్న అన్ని సమీక్ష పిటిషన్లను ఆక్షేపిత ఆదేశాల ద్వారా కొట్టివేసింది. కొన్ని విజ్ఞాపనాలు మరియు లేఖల ఆధారంగా, తలాబ్ సరిహద్దులకు సంబంధించి దర్యాప్తు చేసి తాజా నివేదికను సమర్పించే ప్రయోజనాల కోసం రెవెన్యూ శాఖకు చెందిన ఏడుగురు అధికారులతో మందసౌర్ జిల్లా కలెక్టర్, ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేశారు. అందుకున్న నివేదిక ఆధారంగా, కలెక్టర్ 06.06.2017న ఒక ఉత్తర్వు జారీ చేశారు. ఆ ఉత్తర్వు యొక్క భాగం ఈ క్రింది విధంగా ఉంటుంది:

"పైన పేర్కొన్న దర్యాప్తు బృందం ల్యాండ్ రికార్డ్ డిస్ట్రిక్ట్ మందసౌర్ లెటర్ నంబరు.1316/ఎంపి/2016 తేదీ.18-05-2016 ద్వారా హద్దులు నిర్ణయించింది మరియు 21 మంది అధికారులు/ఉద్యోగులతో కూడిన బృందం నుండి 04-06-2016నాడు మరియు 06-06-2016నాడు పంచింగ్ నివేదిక మరియు మ్యాపును సమర్పించింది. పంచనామా మరియు నివేదిక ప్రకారం, కాబా మందసౌర్ వద్ద ఉన్న తెలియా తలాబ్ యొక్క ఎం.డబ్ల్యు.ఎల్.కు సంబంధించి దరఖాస్తుదారుడికి సంబంధించిన వాస్తవాలను స్పష్టం చేయడానికి/లోపాలను తొలగించడానికి, సరిహద్దు బృందం తెలియా తలాబ్ యొక్క ఎం.డబ్ల్యు.ఎల్. పరిమితులను మునిసిపల్ కౌన్సిల్ మరియు జలవనరుల ఉద్యోగులకు అక్కడికక్కడే తెలియజేసింది మరియు శాశ్వత సరిహద్దు గుర్తులను ఏర్పాటు చేశారు, ఇవి మ్యాపులో ఆకుపచ్చ సిరా తో పేర్కొనబడ్డాయి. ఎం.డబ్ల్యు.ఎల్. గుర్తులను తరువాత, కాలనీలు ముంపు ప్రాంతంలో లేవు. మ్యాపులో ఆకుపచ్చ సిరా పైన పేర్కొన్న

సర్వే సంఖ్యలు ఎం.డబ్ల్యు.ఎల్. పరిమితులకు ఆవల గుర్తించబడ్డాయి. ఎం.డబ్ల్యు.ఎల్. గుర్తులను సూచించిన గుర్తించిన తరువాత, నిర్మాణాల యొక్క అనుమతి మంజూరు చేయవచ్చు.

నేను కేసును పరిశీలించి, పైన పేర్కొన్న దర్యాప్తు నివేదిక, పంచనామా, ఈ కోర్టు ఏర్పాటు చేసిన కమిటీ సమర్పించిన మ్యాపును సూక్ష్మంగా పరిశీలించాను. దర్యాప్తు బృందం నివేదికతో ఆమోదించినందున మరియు (sic సంతృప్తి చెందింది). మండ్రోర్ అభివృద్ధి ప్రణాళిక 2001 ప్రకారం, ఆకు పచ్చసిరా లో పేర్కొన్న ఎం.డబ్ల్యు.ఎల్. (గరిష్ట నీటి స్థాయి) పరిమితి గుర్తులు మరియు దర్యాప్తు బృందం నివేదికలో తెలియూ తలాబ్ యొక్క ఎం.డబ్ల్యు.ఎల్. పరిమితుల సరిహద్దు నక్షా ప్రకారం గుర్తులకు వెలుపల ఉన్న కాలనీలు మునిగిపోలేదు, అందువల్ల, గుర్తులకు వెలుపల ఉన్న కాలనీలకు నిర్మాణ అనుమతి ఇవ్వవచ్చు. ఈ నాక్షా ఈ ఉత్తర్వులలో భాగంగా ఉంటుంది."అని.

8. కలెక్టర్కు సమర్పించిన నివేదిక, ఆయన జారీ చేసిన ఉత్తర్వు ఎన్టీటీ ముందు వివాదాస్పదమైన అంశంగా మారాయి. పూర్వపు ఓ .ఎ.నెంబరు 100/2015ను దరఖాస్తుదారు, మునిగిపోయిన ప్రాంతం మరియు గరిష్టనీటిలైను యొక్క దిద్దుబాటును వ్యతిరేకిస్తూ ఒక దరఖాస్తును (నెం.17/2018) దాఖలు చేశారు. నీటితో ఉన్న ప్రాంతంలో మరియు తలాబ్ యొక్క గరిష్టనీటిలైను మరియు పూర్తి నీటిలైను పరిమితుల్లో ఏ నిర్మాణాన్ని అయినా ఎన్నిటి నిషేధించిందని దరఖాస్తుదారుడి ఫిర్యాదు. ఆ తరువాత తయారు చేసి, 06.06.2017 నాటి కలెక్టర్ ఉత్తర్వు ద్వారా నమోదు చేయబడిన మ్యాపు నిలువదగినది కాదనే వాదన ఉంది. మధ్యప్రదేశ్ కాలుష్య నియంత్రణ మండలి తన సమాధానంలో, తలాబ్ సరిహద్దులు మార్పుట తమ పరిధిలోకి రాదని తెలిపింది. అయినప్పటికీ, నీరు (వ్యర్థాల నియంత్రణ మరియు నిరోధము) చట్టము 1974 (ఇకపై 'వాటర్ చట్టము') నిబంధనలను పాటించాలని మండలి ఎప్పటికప్పుడు పరిషత్ కు నోటీసు జారీ చేసిందని పేర్కొన్నారు. దీనిని ఎన్టీటీ

తన ఉత్తర్వులో నమోదు చేసింది. కలెక్టర్ బృందం ఈ ప్రాంతాన్ని పరిశీలించి తలాబ్ నుండి 3 కిలోమీటర్ల లోపల 10 కాలనీలు ఉన్నాయని, ఇంకా శుద్ధి చేయని మురుగునీటిని అందులో విడుదల చేస్తున్నట్లు కనుగొన్నట్లు కూడా నమోదు చేయబడింది .21-09-2020 నాటి తన ఉత్తర్వు ద్వారా (ఇకపై 'రెండవ ఉత్తర్వు') జాతీయ హరిత ట్రిబ్యూనల్ (ఎన్జిటి) రాష్ట్రం, పరిషత్, జిల్లా రెవెన్యూ అధికారులును తీవ్రంగా శిక్షించి, నీటి వనరులను, గతంలో నీటి వనరు క్రింద ఉన్న ప్రాంతాన్ని గుర్తించడానికి వెంటనే ముందుకు సాగాలని అది ఏ విధంగానూ తగ్గకుండా చూసుకోవాలి. అని ఆదేశించింది. నీటి వనరుల ప్రాంతపు హద్దుల గుర్తింపు మరియు గరిష్ట నీటిలైన్ వరకు జరుగనంత వరకు నిర్మాణానికి అనుమతి మంజూరు చేయడాన్ని కూడా ఎన్జిటి నిషేధించింది. మొత్తం ఖస్రా నెంబరు 1238 ను రక్షించాలని, నీటి వనరుకు భంగం కలిగించరాదని కూడా ఆదేశించింది.

పార్టీల తరపున న్యాయవాదుల వాదనలు

9. సొసైటీ తరపున హాజరైన సీనియర్ న్యాయవాది మీనాక్షి అరోరా, ఎన్జిటి యొక్క వివాదాస్పద ఉత్తర్వులు రెండు అంశాలలో తప్పు అని వాదించారు. మొదటిది, ఖాస్రా No.1238 లోని భాగాలను నాలుగు దశాబ్దాల క్రితం తక్కువ వేతనం పొందే కార్మికులైన దాని సభ్యుల కష్టపడి సంపాదించిన దబ్బుతో, సొసైటీ కొనుగోలు చేసిందనే వాస్తవాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు లేదా వ్యవహరించలేదు. వారికి జారీ చేసిన మార్పిడి ధృవీకరణ పత్రం భూములు మునిగిపోయే ప్రాంతం పరిధిలోకి వస్తాయనే కారణంతో రద్దు చేయబడినప్పుడు, వారు రెండున్నర దశాబ్దాలకు పైగా వ్యాజ్యాన్ని ఎదుర్కొన్నారు. సొసైటీ శాశ్వత నిషేదజ్ఞ కోసం దావా వేయవలసి వచ్చింది, అక్కడ రాష్ట్రం చేర్చబడినది తన నీటిపారుదల శాఖ నుండి ఒక ఇంజనీర్ వాంగ్మూలముపై రాష్ట్రము ఆధారపడింది, అతను తన వైఖరిని పునరుద్ధాటించాడు. అయితే, భూమి మునిగిపోయే ప్రాంతం పరిధిలోకి వస్తుందనే రాష్ట్ర వాదనకు మద్దతుగా ఏ పత్రాన్ని లేదా సామగ్రిని ఆయన సమర్పించ లేకపోయారు. రాష్ట్ర అప్పీల్ తిరస్కరించబడింది; మొదటి అప్పీలేట్ కోర్టు విరుద్ధంగా ఉన్న రాష్ట్ర వైఖరిని గుర్తించింది, అంటే,

భూములు ముంపు ప్రాంతంలో ఉన్నాయని, అదే సమయంలో, కొన్ని నిర్మాణాలకు అవి అవసరమన్నది. రాష్ట్రం యొక్క రెండవ అప్పీల్ మరియు ప్రత్యేక అనుమతి పిటిషన్ కూడా తిరస్కరించబడ్డాయి.

10. శ్రీమతి అరోరా తన సమర్పణలలో రెండవ భాగంగా, తీర్పు యొక్క అంతిమత్వం మరియు రెస్ జుడికాటా సిద్ధాంతం ఈ కేసు వాస్తవాలకు వర్తిస్తుందని కోరారు. ఇది ఖచ్చితమైన, బలమైన ప్రభుత్వ విధానముపై ఆధారపడినందున ఈ సూత్రం కీలక పాత్ర పోషిస్తుంది. చట్టం, న్యాయం రంగు పూసిన నెపము క్రింద అనవసరమైన కేసులను నివారించే లక్ష్యంతో అంతిమ సిద్ధాంతం అభివృద్ధి చెందింది. ఇది ప్రజా ప్రయోజనార్థం, కేసులకు ముగింపును కూడా నిర్ధారిస్తుంది. రాష్ట్రం మరియు దాని ఏజెన్సీలన్నీ ఈ న్యాయస్థానం చేత ధృవీకరించబడిన న్యాయస్థానాల నిషేధాజ్ఞలకు కట్టుబడి ఉన్నాయి. ప్రత్యేక అనుమతి పిటిషన్ను కొట్టివేసిన ఉత్తర్వులో కూడా హైకోర్టు తీర్పు సమర్థనీయమని చెప్పినట్లు న్యాయవాది సమర్పించారు.

11. శ్రీ ఎ.ఎన్.ఎస్. నాడకర్ణి మరియు శ్రీ పిసి సేన్, సీనియర్ న్యాయవాదులు, శ్రీ సుమీర్ సోధి, శ్రీమతి ప్రగతి నీఖా, శ్రీ అమిత్ పాయ్ మరియు ఇతర న్యాయవాదులు ఇతర అప్పీలుదారుల తరపున హాజరయ్యారు. సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ బ్రిజేంద్ర చాహార్ మరియు మధ్యప్రదేశ్ తరపున అదనపు అడ్వకేట్ జనరలు (ఏవీజీ) శ్రీ యోగేశ్వరన్ వరుసగా టీసీడీ మరియు పరిషత్ తరపున హాజరయ్యారు; మరియు మధ్యప్రదేశ్ రాష్ట్రం తరపున ఏవీజీ శ్రీ సౌరభ్ మిశ్రా హాజరయ్యారు. వారు సొసైటీ తరపున సమర్పణలకు మద్దతు ఇచ్చారు, మరియు TCD 2001లో డెవలప్మెంట్/మాస్టర్ ప్లాన్ను ప్రచురించిందని, చివరకు 12.05.2003లో ఆమోదించబడిన దానిని పరిగణనలోకి తీసుకోకపోవడంలో ఎన్.జి.టి తీవ్రమైన పొరపాటు చేసిందన్నారు. ఇది మందసార్ అభివృద్ధికి పునాది. తలాబ్ ఉనికి, దాని సరిహద్దులు, మరియు దాని పరీవాహక ప్రాంతం యొక్క పరిధిని తెలియజేశారు. ఈ ప్రణాళికను ఎవరూ వ్యతిరేకించలేదు, ఇది తలాబ్ ప్రక్కనే ఉన్న పచ్చని ప్రాంతాన్ని

నిర్దేశించింది, ఆ తరువాత రహదారిని అనుమతించారు. ఈ రహదారికి ఆవల నివాసాలు మరియు కాలనీల అభివృద్ధి ఉంది. ఈ వాస్తవాలు సాధారణ ప్రజలకు తెలుసు. ఈ నేపథ్యంలో, ఎన్టీటీ ముందు ఉన్న దరఖాస్తుదారు ఇంకా ఖరారు కాని "ట్రేస్" మ్యాప్ ఆధారంగా ఆదేశాలు జారీ చేయమని ఒప్పించాడు.

12. మందసౌర్ సబ్ డివిజనల్ ఆఫీసర్, పరిషత్, జల వనరుల శాఖ, అలాగే కలెక్టర్ మధ్య అంతర్గతంగా చాలా ఉత్తర, ప్రత్యుత్తరాల తరువాత, చివరికి సబ్ డివిజనల్ ఆఫీసర్ కలెక్టర్కు 31.01.2022న ఒక లేఖ రాశారు, ఇది ఎన్టీటీకి చూపించిన మ్యాప్ను వెల్లడించింది, దీని ఆధారంగానే, అది తన ఆదేశాలు జారీ చేసింది.

"అసలు మ్యాప్ కాదు కానీ, తెలియా తలాబ్ యొక్క పూర్తి నీటి మట్టము ఒక అడుగు పెంచితే పరిస్థితిని చిత్రించుటకు ప్రతిపాదిత పటము మరియు ఇది శ్రీ ఎల్. ఎన్. బద్గోటియా, జల వనరుల శాఖ సబ్ డివిజనల్ అధికారి. సంతకం మాత్రమే కలిగి ఉంటుంది. ఈ మ్యాప్ లో ఏ అధీకృత రెవెన్యూ అధికారి సంతకాలు లేవు. శ్రీ సంతోష్ రాథోడ్ 03.07.2021లో అప్పటి కలెక్టర్కు తన అభ్యర్థన లేఖతో పాటు సమర్పించిన మ్యాప్ రెండు పేజీలలో ఉంది మరియు ముంపు ప్రాంతం క్రింద ఉన్న అన్ని రకాల భూమిని వివరిస్తుంది మరియు వాస్తవాల ను అప్పటి కలెక్టర్కు వివరించారు. అప్పటి కలెక్టర్ ఈ అంశాన్ని చర్చకు ఉంచినప్పటికీ ఆయన బదిలీ కావడంతో చర్చ జరగలేదు.

చీఫ్ మునిసిపల్ ఆఫీసర్, నగర్ పాలికా మందసౌర్ మరియు జల వనరుల శాఖ మధ్య జరిగిన వివిధ సమాచారాల మార్పిడి ఆధారంగా, స్పష్టంగా బయటపడే విషయం ఏమిటంటే, గౌరవనీయమైన జాతీయ గ్రీన్ ట్రిబ్యూనల్ (ఎన్టీటి) ముందు నగర్ పాలికా పరిషత్ సమర్పించిన పటము జల వనరుల శాఖ సబ్ డివిజనల్ ఆఫీసర్ శ్రీ.ఎల్.ఎన్. బద్గోటియా సంతకంతో ఉన్నది అసలు మ్యాప్ కాదు, కానీ ఆనకట్ట ఎత్తును ఒక అడుగు పెంచడానికి 2002 సంవత్సరంలో చేసిన ప్రతిపాదనను మాత్రమే

వివరిస్తుంది. జల వనరుల శాఖ 30.07.2021 నాకు సమర్పించిన మ్యాప్ లో సబ్ ఇంజనీర్, జల వనరుల శాఖ, తహసీల్దార్, రెవెన్యూ ఇన్స్పెక్టర్ మరియు హోల్కా పట్టావారీ సంతకాలు ఉన్నాయి మరియు ఈ మ్యాప్ లో ఎఫ్ఐఎల్ మరియు ఎండబ్ల్యుఎల్ పరిధిలోకి వచ్చే అన్ని ప్రాంతాల గురించి స్పష్టమైన వివరణ కూడా ఉంది, అందువల్ల ఇది అసలు మ్యాప్.

13. ఎన్జీటీకి సమర్పించిన పటానికి సంబంధించి వివిధ అధికారులు మరియు సంస్థల మధ్య సంబంధిత ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు మరియు దాని ఖచ్చితత్వము, అలాగే దానిపై జారీ చేసిన సూచనలు, పరిషత్ ప్రధాన అధికారి ప్రమాణం చేసిన 01.11.2022 నాటి అఫిడవిట్ ద్వారా రికార్డులో ఉంచబడ్డాయి.

14. సరిగ్గా ఇదే సమస్య తెలియ తలాబ్ సరిహద్దుల గురించి ఎన్జీటీ ముందు (అంటే, అభయ్ కుమార్ అకోల్కర్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ ఎంపీ, ఓ.వి.నెం.70/2022) మరొక వ్యాజ్యానికి సంబంధించిన అంశమని కూడా విజ్ఞులైన న్యాయవాది సమర్పించారు. దీనిలో ట్రిబ్యునల్ ప్రస్తుత అప్పీళ్లను గుర్తించింది.

15. పోటీ పడుతున్న ప్రతివాదులు (ఎన్జీటీ ముందు అసలు అభ్యర్థనలలో దరఖాస్తుదారులు), అంటే, మిస్టర్ దినేష్ జోషి మరియు మిస్టర్ అలోక్ శర్మ, విచారణ సమయంలో ప్రాతినిధ్యం వహించలేదు. అయితే, వారు కొన్ని విజ్ఞులకు సమాధానాలు మరియు కౌంటర్ అఫిడవిట్లను దాఖలు చేశారు. ఎన్జీటీ ఆదేశాలలో జోషి అవసరం లేదని వారి స్థిరమైన వైఖరి. ఎన్. జి. టి. ఆధారపడిన మ్యాపును పరిషత్ అందించినది, అది ఇప్పుడు తన వైఖరిని వెనక్కు తీసుకోలేదని వారు కోరారు. అభివృద్ధి ప్రణాళిక ఉనికి రికార్డుకు సంబంధించిన విషయమని, దాని గురించి కూడా ఎన్జీటీకి తెలుసునని అన్నారు. అంతేకాకుండా, శుద్ధి చేయని వ్యర్థాలను తాలాబ్ లో పడేస్తున్నారనేది పరిషత్ ఖండించలేదని ఎత్తిచూపారు.

విశ్లేషణ మరియు తీర్మానాలు

16. ఎన్.జి.టి. ప్రధాన ఉత్తర్వు యొక్క సాధారణ పఠనంతో అది వాదనల ప్రకారం వెళ్లి, దాని ముందు సమర్పించిన ట్రేస్ మ్యాప్ ఆధారంగా ఆదేశాలు జారీ చేయడానికి పూనుకునట్లు తెలుస్తుంది. అనుమతి మంజూరు చేయబడిన దరఖాస్తుదారు తలాబ్ సమీపంలో అభివృద్ధిని అడ్డుకోవాలని కోరుకున్నాడని ఎన్జీటికి తెలుసు. అయినప్పటికీ, తమ ముందు ఉన్న పార్టీల నుండి వివరాలను కోరాల్సిన అవసరం ఉందని భావించలేదు. మరియు దాని ఆదేశాల వల్ల ఏవైనా పార్టీలు ప్రభావితమయ్యే అవకాశం ఉందా. సహజ న్యాయ సూత్రాలకు కట్టుబడి ఉన్న న్యాయ ట్రిబ్యునలుగా, వ్యాజ్యం పెండింగుల గురించి అని చూడలేదు. బహిరంగ నోటీసు జారీ చేసి, లేదా చేర్చి, ప్రతికూలంగా ప్రభావితమయ్యే వారి జోక్యాన్ని కోరాల్సి ఉండెను. ఈ చర్య తీసుకోవడంలో దాని లోపము ఈ న్యాయస్థానం ముందున్న అప్పీలుదారులందరిపట్ల పక్షపాతానికి దారితీసింది, ఎందుకంటే వారి యాజమాన్యంలోని, కొనుగోలు చేసిన లేదా అభివృద్ధి చేసిన భూముల అభివృద్ధి లేదా నిర్మాణానికి గల మంజూరు వెంటనే చేజారడంతో. వారు కఠినమైన మరియు తీవ్రమైన పరిణామాలను ఎదుర్కొన్నారు.

17. ఎన్జీటి చట్టము యొక్క సెక్షన్ 19 ఈ క్రింది విధంగా అందిస్తుంది:

"19. ట్రిబ్యునల్ యొక్క ప్రక్రియ మరియు అధికారాలు-(1) ట్రిబ్యునల్ సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1908 (1908 లో 5వది) నిర్దేశించిన విధానానికి కట్టుబడి ఉండదు, కానీ సహజ న్యాయ సూత్రాల ద్వారా మార్గదర్శనం చేయబడుతుంది.

(2) ఈ చట్టము యొక్క నిబంధనలకు లోబడి, ట్రిబ్యునలుకు తన స్వంత విధానాన్ని రూపొందించుకునే అధికారం ఉంటుంది.

(3) ట్రిబ్యూనల్ భారతీయ సాక్ష్య చట్టము 1872 (1872లో 1వది) లో ఉన్న సాక్ష్య నియమాలకు కూడా కట్టుబడి ఉండదు.

(4) ఈ చట్టము కింద తన విధులు నిర్వర్తించుట కొరకు, ఒక దావాను విచారించేటప్పుడు, ఈ క్రింది విషయాలకు సంబంధించి, సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1908 (1908 లో 5వది) కింద సివిల్ కోర్టుకు ఉన్న అవే అధికారాలను ట్రిబ్యూనల్ కలిగి ఉంటుంది, అవి -

(ఎ) ఏ వ్యక్తినైనా పిలిపించి, అతని హాజరును అమలు చేయడం మరియు ప్రమాణ పూర్తిగా అతన్ని పరీక్షించడం;

(బి) పత్రాలను కనుగొనడం మరియు సమర్పించమనడం

(సి) అఫిడవిట్లపై సాక్ష్య స్వీకరించడం;

(డి) భారతీయ సాక్ష్య చట్టము 1872 (1872లోని 1వది) లోని సెక్షన్లు 123,124 నిబంధనలకు లోబడి, ఏదైనా పబ్లిక్ రికార్డ్ లేదా డాక్యుమెంట్ లేదా అటువంటి రికార్డ్ లేదా డాక్యుమెంట్ కాపీని ఏదైనా కార్యాలయం నుండి కోరడం;

(ఇ) సాక్షులను లేదా పత్రాలను పరిశీలించడానికి కమీషన్లు జారీ చేయడం;

(ఎఫ్) దాని నిర్ణయాన్ని పున: సమీక్షించడం;

(జి) లోపాలున్న ఒక దరఖాస్తును కొట్టివేయడం లేదా దానిని ఏకపక్షంగా నిర్ణయించడం;

(హెచ్) ఏదైనా దరఖాస్తును లోపాలు కారణంతో కొట్టివేసే ఏదైనా ఉత్తర్వును లేదా అది ఏకపక్షంగా జారీ చేసిన ఏదైనా ఉత్తర్వును త్రోసి పుచ్చాడం;

(i) ఈ చట్టం కింద దాఖలు చేసిన ఏదైనా దరఖాస్తు లేదా అప్పీలుపై సంబంధిత పార్టీలకు వినడానికి అవకాశం ఇచ్చిన తరువాత మధ్యంతర ఉత్తర్వు (నిషేధాజ్ఞ లేదా స్టే మంజూరు చేయడంతో సహా) జారీ చేయుట;

(జె) ఏ వ్యక్తినైనా, షెడ్యూల్ I లో పేర్కొన్న ఏదైనా చట్టాన్ని ఉల్లంఘించడాన్ని లేదా అట్లు కలిగించడాన్ని అయినా నిలుపుటకు మరియు మానివేయుట కోరుతూ ఒక ఉత్తర్వును జారీ చేయండి;

(కె) నిర్దేశించ గల ఏదైనా ఇతర విషయం.

(5) ట్రిబ్యూనల్ ముందు జరిగే అన్ని కార్యకలాపాలు భారత శిక్షాస్ఫూటి (1860లో 45వది) లోని సెక్షన్ 196 యొక్క ప్రయోజనాల కోసం సెక్షన్ 193,219 మరియు 228 యొక్క అర్థంలో ఉన్న న్యాయపరమైన కార్యకలాపాలుగా పరిగణించబడతాయి మరియు కోడ్ ఆఫ్ క్రిమినల్ ప్రొసీజర్, 1973 (1974లోని 2) లోని సెక్షన్ 195 మరియు చాప్టర్ XXVI ప్రయోజనాల కోసం ట్రిబ్యూనల్ సివిల్ కోర్టుగా పరిగణించబడుతుంది.

18. సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ కు కట్టుబడి లేనప్పటికీ, ఎన్టీ సహజ న్యాయ సూత్రాలకు కట్టుబడి ఉందని సెక్షన్ 19 యొక్క సాధారణ పఠనం స్పష్టం చేస్తుంది. పర్యావరణ వివాదాలు మరియు కారణాలను నిర్ణయించే ప్రత్యేక కార్యంతో బాధ్యత వహించే ఒక జ్యుడిషియల్ ట్రిబ్యూనల్, దానికి విస్తృత అధికారాలు ఉన్నాయి. ఈ పరిస్థితులలో, తన ఆదేశాలు పరిషత్ మరియు టిసిడి నుండి ఆంక్షలు పొందిన తలాబ్ సమీపంలో నివసిస్తున్న లేదా భూమిని కలిగి ఉన్న వారందరినీ ఉద్దేశించినవని ఎన్.జి.టి. పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సి ఉండెను, వినకుండానే, వారు శిక్షింపబడ్డారు.

19. రెండవ అంశం ఏమిటంటే, కొంతమంది అప్పీలుదారులు ఎన్టీని పున:సమీక్ష కోసం సంప్రదించినప్పుడు, ఆ సమీక్ష పిటిషన్లు సంక్షిప్తంగా తిరస్కరించబడ్డాయి. మళ్ళీ, ఈ ఆదేశాలు

నిలువదగినవి కాదు , ఎందుకంటే అవి వివాదాస్పద ప్రాంతాల అభివృద్ధి కోసం , అనుమతించిన అభివృద్ధి ప్రణాళిక ఉండన్న బుద్ధితో చూసినట్లు తెలియపర్చలేవు. సమీక్షలో ఉన్న ఆదేశాలు సొసైటీ యొక్క స్థలానికి సంబంధించి గతంలో ఉన్న వాజ్యంలో పోరాడగా రాష్ట్రానికి వ్యతిరేకంగా డిక్రీతో ముగిసినది. విచిత్ర పరిస్థితులను సృష్టించ వేరు లేదా వ్యవహరించలేదు. ఈ న్యాయస్థానం ముందు, ఎన్.జి.టి. ముందు ఉంచిన, పరిశీలించబడిన మ్యాప్ కేవలం తలాబ్ విస్తీర్ణాన్ని పెంచే ముసాయిదా లేదా ప్రతిపాదన మాత్రమే అని తన వైఖరికి మద్దతుగా, పరిషత్ తన ప్రస్తావనలో ఒప్పుకొని , కొన్ని పత్రాలను ఈ న్యాయస్థానం ముందు సమర్పించింది.

20. పార్టీలు అంతిమత్వ సూత్రానికి కట్టుబడి ఉండాలనేది చాలా స్థిరపడినదని , దీని ఫలితంగా , ప్రత్యేకించి దేశ అత్యున్నత న్యాయస్థానము ద్వారా అది సమాంతరముగా ధృవీకరించబడి , ఆమోదం పొందినపుడు, సమర్థ న్యాయస్థానం యొక్క అంతిమ మరియు కట్టడి స్వభావం గల నిషేధజలకు (డిక్రీ) దారి తీస్తుంది. ప్రదీప్ కుమార్ మస్కరా వర్సెస్ పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్రం ⁷ (7.(2015)2 ఎస్.సి.సి.653:[2014] 13 ఎస్.సి.ఆర్.540) కేసులో ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొనబడింది.

"24. ఆరంభంలోనే, అప్పీలుదారులు దాఖలు చేసిన రిట్ పిటిషన్లో కలకత్తా హైకోర్టు ఇచ్చిన నిర్ణయంతో విభేదించడానికి ట్రిబ్యూనకు ఎటువంటి అధికార పరిధి లేదని మేము అభిప్రాయ భావిస్తున్నాము. గంగా థార్ సింగ్ కేసులో [గంగా థార్ సింగ్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ వెస్ట్ బెంగాల్ (1997) 2 సిఎచ్ఎన్ 140] నిర్ణయాన్ని కలకత్తా హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ తీర్పుగా పరిగణించి ట్రిబ్యూనల్ మరింత తీవ్రమైన పొరపాటు చేసింది, వాస్తవానికి గంగా థార్ సింగ్ కేసులో [గంగా థార్ సింగ్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ డబ్ల్యూబీ, (1997) 2 సిఎచ్ఎన్ 140] నిర్ణయాన్ని హైకోర్టు సింగిల్ జడ్జి నిర్ణయించారు. 1984లో అప్పీలుదారు దాఖలు చేసిన రిట్ పిటిషన్లో [8-11-1992 (కలకత్తా)న నిర్ణయించిన ప్రదీప్ కుమార్ మస్కరా వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ డబ్ల్యూ. బి., 1984 సంవత్సరం సివిల్ రివిజన్ నంబర్.3465 (డబ్ల్యూ), తీర్పు కూడా పరిగణించబడలేదు లేదా గుర్తించబడలేదు.

25. ఈ వాస్తవాల నేపథ్యంలో, మా అభిప్రాయం ప్రకారం, అప్పీలుదారుల విషయంలో కలకత్తా హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు మరియు చెప్పిన నిర్ణయాన్ని హైకోర్టు యొక్క విస్తృత ధర్మాసనం లేదా ఈ కోర్టు రద్దు చేయకపోయినా లేదా పక్కన పెట్టకపోయినా, ట్రిబ్యునల్ హైకోర్టు ఆదేశాన్ని పాటించడానికి నిరాకరించకుండా ఉండాలి.

26. ఏదైనా ఇతర కేసులో చట్టపరమైన విషయముపై నిర్ణయాన్ని ఉన్నత న్యాయస్థానం యొక్క తదుపరి నిర్ణయం ద్వారా తిప్పికొట్టినప్పటికీ లేదా సవరించినప్పటికీ, సింగిల్ జడ్జి తరువాతి తీర్పు విరుద్ధమైన దృక్పథాన్ని కలిగి ఉన్నంత మాత్రనే అటువంటి తీర్పును సమీక్షించడానికి ఇది ఆధారం కాదని బాగా స్థిరపడింది. అప్పీలుదారుల విషయంలో హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు మరియు ఆదేశాలను విస్మరించడానికి ట్రిబ్యునలకు ఇది అధికార పరిధిని ఇవ్వదు."

21. ఒక వాజ్యంలో డిక్రీ ద్వారా పార్టీలు అంతిమంగా పొందిన ప్రయోజనం నుండి , శాసనంలో తదుపరి మార్పులతో వారిని విడదీయలేమని లేఖ్ రాజ్ వర్సెస్ రంజిత్ సింగ్ ⁸ (8. (2018)12 ఎస్.సి.సి.750:[2017] 7 ఎస్.సి.ఆర్.542) కేసులో ఈ కోర్టు ఇచ్చింది.

"21. ఒకవేళ పార్టీల హక్కులు ఇప్పటికే తేటతెల్లం స్వచ్ఛమైనవిగా ఉన్నట్లయితే , మా అభిప్రాయం ప్రకారం, శాసనములో తదుపరి మార్పు , అటువంటి మార్పుకు ముందు పార్టీల మధ్య వాజ్యం ముగిసి, అదే తుది అయినప్పుడు పొందిన హక్కులను తీసివేయలేదు."

22. ఈ కేసు వాస్తవాలకు అనుగుణంగా, ఉన్న మరొక తీర్పులో, అంతిమంగా సాధించిన ఆదేశాల ప్రభావాన్ని రద్దు చేయడానికి రాష్ట్రం తన పునర్విమర్శ అధికారాన్ని ఉపయోగించింది. మరియు ప్రైవేట్ పార్టీలకు అనుకూలంగా వ్యవహరించారు. ఇబ్రహీంపట్నం తాలూకా వ్యవసాయ కూలీ సంఘం వర్సెస్ కె.సురేష్ రెడ్డి⁹ లో (9(2003) 7 ఎస్.సి.సి.667:[2003] సప్లిమెంట్ 2 ఎస్సిఆర్ 698) ఆంధ్రప్రదేశ్ (తెలంగాణ ప్రాంతం) కౌలుదారీ మరియు వ్యవసాయ భూముల చట్టము,

1950లోని నిబంధనలను కోర్టు పరిశీలించింది, అటువంటి చర్య అనధికారికమని నిర్ధారించబడింది. సెక్షన్ 50-బి (4)లోని నిబంధన ప్రకారంగా చట్టబద్ధ అధికారి ఎప్పుడైనా , తనంత తానుగా పునర్విమర్శ అధికారాన్ని ఉపయోగించడానికి అధికారం ఇస్తుంది. కోర్టు ఇలా పేర్కొంది:

"9. చట్టము సెక్షన్ 50-బి లోని సబ్ సెక్షన్ (4) లో 'ఏ సమయంలోనైనా' అనే పదాలను ఉపయోగించడం అనేది సుమోటు అధికారాన్ని ఉపయోగించుటకు నిర్దిష్టకాల పరిమితి లేదని, మాత్రమే సూచిస్తుంది. అట్టి అధికారం ఒక నిర్దిష్ట తేదీ లెక్కించి లేదా ప్రారంభం నుంచి వాడాలని సలహా పూర్వకంగా లేదా సందర్భోచితంగానైనా లేదు. సు మోటు అధికారాన్ని ఉపయోగించడం అనేది ప్రతి కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులపై ఆధారపడి ఉంటుంది. మోసం జరిగిన సందర్భాల్లో, మోసాన్ని గుర్తించిన లేదా కనుగొన్న తేదీ నుండి సహేతుకమైన సమయంలో ఈ అధికారాన్ని వాడవచ్చు. అటువంటి అధికారాన్ని వినియోగించుకునేటప్పుడు, గణనీయమైన సమయం గడిచేకొద్దీ స్థిరాస్తిపై మూడవ పక్షాల హక్కులపై ప్రభావం, నిజాయితీగా బదిలీల ద్వారా తదుపరి చేతులు మారడం, ఇతర చట్టాల నిబంధనల మేరకు (భూ పరిమితి చట్టం వంటివి) తదుపరి వచ్చే తుది ఆదేశాలు వంటి అనేక అంశాలను గుర్తుంచుకోవాలి. చట్టము సెక్షన్ 50-బిలోని సబ్ సెక్షన్ (4) లో 'ఎప్పుడైనా' అనే పదాల వాడకాన్ని అక్షరం, అక్షరం బిగించుకొని చదవలేరు. దీనిని సందర్భోచితంగా మరియు సహేతుకంగా చదివి భావించుకోవాలి.' ఏ సమయంలోనైనా' అనే పదాల నిఘంటువు అర్థం ఆధారంగా ఎవరైనా ముందుకు సాగవలసి వస్తే, చట్టము సెక్షన్ 50-బిలోని సబ్ సెక్షన్ (4) కింద సుమోటు అధికారాన్ని దశాబ్దాల తరువాత కూడా ఉపయోగించవచ్చు, ఆపై ఇది లోపభూయిష్టమైన స్థితికి దారితీస్తుంది, ఇది అనిశ్చితి మరియు సంక్లిష్టతలకు దారితీస్తుంది, ఇది పార్టీల హక్కులను తీవ్రంగా ప్రభావితం చేస్తుంది, అది కూడా స్థిరాస్తుల పైన. వెలువరించిన ఆదేశాల వెలుగులో పార్టీలు పొందిన తుది మరియు ఖచ్చితమైన హక్కులకు పవిత్రత ఉండాలి. 'ఏ సమయంలోనైనా' సుమోటు అధికారాన్ని ఉపయోగించడం అంటే

రోజులు, నెలలు లేదా సంవత్సరాలు వంటి నిర్దిష్ట కాలం నిర్దిష్ట తేదీ నుండి లెక్కించబడదు (sic).కానీ 'ఏ సమయంలోనైనా' అంటే సూచన లేని మరియు ఏక పక్షమని అర్థం కాదు. ఈ దృష్ట్యా, 'ఏ సమయంలోనైనా' అంటే ,నిర్దేశిత వ్యవధి లేనప్పుడు ప్రతి కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులను బట్టి సహేతుకమైన సమయంగా అర్థం చేసుకోవాలి."

పైన పేర్కొన్న తీర్పును ఆండ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం వరెన్ టి. యాదగిరి రెడ్డి¹⁰ (10(2008) 16

ఎస్.సి.సి.299:[2008] 16 ఎస్.సి.ఆర్.792) కేసు మరియు సులోచన చంద్రకాంత్ గాలాండే

వరెన్ పూణే మునిసిపల్ ట్రాన్స్పోర్ట్¹¹లో (11(2010) 8 ఎస్.సి.సి.467:[2010] 9 ఎస్.సి.ఆర్

47614) అనుసరించారు.

23. పైన పేర్కొన్న వాటిని దృష్టిలో ఉంచుకుని, సొసైటీ యొక్క వాదన (అంటే, సి. ఎ. నెంబరు 5328-29/2016 లో అప్పీలుదారు) యోగ్యమైనదని భావించబడుతుంది.దానికి అనుకూలంగా వచ్చిన న్యాయస్థానాల తీర్పులు, దాని యాజమాన్యంలోని 1.40 హెక్టార్ల భూమి (వ్యవసాయం నుండి వ్యవసాయేతర వినియోగానికి) మార్పిడికి పొందిన మంజూరు, ఆ భూమి ముంపు ప్రాంతం పరిధిలోకి వస్తుందని పేర్కొంటూ దానిని రద్దు చేయాలని కోరినట్లు స్పష్టంగా వెల్లడిస్తున్నాయి. ఎన్జీటీ స్వాధీనం చేసుకున్న మునుపటి వ్యాజ్యం యొక్క చరిత్ర, సొసైటీ యాజమాన్యం గల ఖాస్రా నెంబరు.1248లో భాగమైన భూమి, రాష్ట్రం ఒక పక్షంగా ఉన్న వ్యాజ్యంలో వివాదంలో ఉందని, అందులో రాష్ట్రం ఓడిపోయిందని వెల్లడిస్తుంది.ఆ డిక్రీని అన్ని న్యాయస్థానాలు ధ్రువీకరించాయి. ఈ వాస్తవాన్ని ఎన్జీటీకి తెలియజేసినప్పుడు, దానిని విస్మరించాలని నిర్ణయించుకుంది. సమీక్ష లేకుండా, లేదా అదే వాస్తవాలకు సంబంధించిన డిక్రీని తిరిగి తెరవగలిగే ఏదైనా తెలిసిన ప్రక్రియ లేకుండా, ఎన్జీటీ సొసైటీ వాదనలను తిరస్కరించకుండా ఉండాల్సింది. అందువల్ల, సొసైటీ యొక్క అభ్యర్థన విజయవంతం కావాలి.

24. ఇతర అప్పీళ్లకు సంబంధించి, డెవలప్మెంట్/మాస్టర్ ప్లాన్ ఉనికి, లేదా హరిత ప్రాంతం , మరియు ఉన్న రహదారి అవతల ప్లాట్లను అభివృద్ధి చేయాలని కోరడం వంటి వీటిని సమీక్ష

వ్యవహారంలో ప్రత్యేకించి స్పష్టంగా తన దృష్టికి తీసుకువచ్చినప్పటికీ ఏ వాస్తవాలకు ఎన్.జి.టి. ప్రకటించలేదని, ఈ కోర్టు గమనించింది. ఇంకా, రెండవ ఉత్తర్వు తరువాత రెవెన్యూ అధికారులు చేసిన విచారణ ఫలితంగా ఎన్జిటి దాని ప్రధాన ఉత్తర్వుకు ఆధారంగా ఉన్న మ్యాప్ కేవలం ఒక ప్రతిపాదన మాత్రమే, తుది మ్యాప్ కాదని ఇప్పుడు కలెక్టర్ మరియు పరిషత్ లకు అవగాహన కలిగిందని ఈ కోర్టుకు కూడా తెలుపబడింది. అంతేగాక ఒక తాజా వ్యాజ్యం (O.A. నెం. 70/2022) కూడా పెండింగ్లో ఉంది. ఈ పరిస్థితులలో, ఇతర అప్పీళ్లను కూడా అనుమతించడం తగినది మరియు ఎన్జిటి ఈ సమస్యను ఒ.ఎ.నెం.70/2022లో, కొత్తగా పరిశీలిస్తుంది, మరియు తగు విధంగా ఏర్పాటు చేసిన కమిటీ తలాబ్ యొక్క ఖచ్చితమైన సరిహద్దులను ధృవీకరించేటట్లు చూస్తుంది.

25. పైన పేర్కొన్న వాటిని దృష్టిలో ఉంచుకుని, ఈ క్రింది ఆదేశాలు జారీ చేయబడ్డాయి:(ఎ) సి. ఎ.నెం.5328-29/2016 అనుమతించబడుతుంది. సొసైటీ కొనుగోలు చేసి నిర్మాణ అనుమతి మంజూరు చేయబడిన, భూమికి సంబంధించి హక్కులు, యాజమాన్యం మరియు ఆసక్తి మరియు దీనికి సంబంధించి ఫస్ట్ క్లాస్, సివిల్ జడ్జి మందసౌర్ సి.ఎస్.నెంబరు.524ఎ/88 తేదీ.24.12.1994లో డిక్రీ చేయబడి, చివరికి మధ్యప్రదేశ్ హైకోర్టు ఎస్.ఎ.నెంబరులో. 415/2001, తేదీ 23.06.2011 ద్వారా, ధృవీకరించినాదానికి. ఏ విధంగానూ భంగం కలిగించరాదు. లేదా ప్రభావితం చేయరాదు. (బి) తలాబ్ యొక్క ఖచ్చితమైన సరిహద్దుల ప్రశ్నకు, ఒక కమిటీ నివేదికను పరిగణనలోకి తీసుకున్న తరువాత, పెండింగ్లో ఉన్న కార్యకలాపాలలో, అంటే ఓ.ఎ.నెం.70/2022 ను ఎన్జిటి పరిశీలించాలనే ఆదేశంతో అన్ని ఇతర అప్పీళ్లు అనుమతించబడతాయి.ఈ కార్యకలాపాలలో అప్పీలుదారులు ఎన్జిటి ముందు పేర్కొన్న విచారణలో తమను తాము వాదించుకునే స్వేచ్ఛ కలిగి ఉంటారు, ఇది తుది ఉత్తర్వును ఇచ్చే ముందు ఎన్.జి.టి. వారి వాదనలను వినాలి మరియు అభ్యర్థనలు పరిశీలించాలి.

(సి) పైన పేర్కొన్న (బి) లో సూచించిన కమిటీలో క్రింది వారిచే నామినేట్ కాబడిన సమర్థ అధికారులు ఉంటారు.

(i) కలెక్టర్, రెవెన్యూ శాఖ నుండి; (ii) చీఫ్ ఆఫీసర్/CEO/చైర్మన్ TCD;

(iii) పరిషత్ చైర్మన్/అధ్యక్షుడు; మరియు

(iv) ముఖ్య కార్యదర్శిచే నామినేట్ చేయబడిన జల వనరుల శాఖకు చెందిన సమర్థ అధికారి;

(డి) సంబంధిత అధికారులుచే నియతులైన పైన పేర్కొన్న అధికారులు, ఆ ప్రాంతాన్ని పరిశీలించి, రికార్డును కూడా పరిశీలించాలి. తనిఖీ ఆధారంగా మరియు రికార్డును పరిశీలించి, వారు ఎన్. జి. టి. కి ఒక నివేదికను సమర్పించాలి; అటువంటి నివేదిక కాపీలు అన్ని పార్టీలకు అందుబాటులో ఉంచాలి. ఆ తరువాత ఎన్. జి. టి. అన్ని పక్షాలను విని తుది ఉత్తర్వులను జారీ చేసేటప్పుడు వారి సమర్పణలను పరిశీలిస్తుంది.

26. అప్పీళ్లు అనుమతించబడినవి మరియు పెండింగులో ఏవైనా దరఖాస్తులు ఉంటే, పైన పేర్కొన్న నిబంధనల ప్రకారం, ఖర్చుల గురించి ఉత్తర్వు లేకుండా, పరిష్కరించబడతాయి.

న్యాయమూర్తి

[ఎస్. రవీంద్ర భట్]

న్యాయమూర్తి

[డీపాంకర్ దత్త]

న్యూఢిల్లీ,

మార్చి 22, 2023.